

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра економіки, права та управління бізнесом

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня магістра
зі спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»
за освітньою програмою професійного спрямування
«Економіка та планування бізнесу»

на тему: «Економічне обґрунтування стратегії розвитку підприємства (на прикладі ТОВ «ПА ДЖЕНЕРАЛ»)»

Виконавець:

студентка ЦЗФН
Станкова А. В.

/підпис/

Науковий керівник:

д.е.н., професор
Андрейченко Андрій Вадимович

/підпис/

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність дослідження. В сучасних умовах головною метою переважної більшості підприємств є ефективна стратегічна діяльність. Розробка стратегії розвитку будь-якого господарюючого суб'єкта є невід'ємною умовою його успішного функціонування на внутрішньому і зовнішньому ринках. При цьому питання обґрунтування стратегічних напрямів розвитку актуальні як для підприємств, що лише виходять на ринок, так і для тих, що займають значний сегмент ринку

Ґрунтуючись на уніфікованій точці зору, стратегія стає фундаментальною основою, за допомогою якої організація може відстояти свою життєздатність. У той же час стратегія сильно полегшує її адаптацію до мінливого зовнішнього середовища. Сутність стратегії, таким чином, зводиться до цілеспрямованого управління, що дозволяє досягти конкурентної переваги в кожному виді бізнесу, в якому задіяно підприємство.

Сучасна модель стратегії – це модель адаптивної поведінки для забезпечення ефективного функціонування і досягнення довгострокових цілей-орієнтирів організації. На думку деяких учених, в останні роки стратегічне управління дедалі більше доповнюється якісними особливостями, що дає підстави твердити про його трансформацію у систему стратегічного підприємництва. Основними елементами стратегічного управління є підприємство та зовнішнє середовище. Підприємство, яке є складовою частиною зовнішнього середовища, для забезпечення ефективної діяльності повинне вміти адаптуватися до наявних та можливих змін зовнішнього середовища.

Теоретичним і практичним аспектам стратегічного управління присвячені дослідження багатьох вітчизняних та іноземних вчених: І. Ансоффа, Г. Мінцберга, М. Портера, А. Томпсона, Н. Теслюка, Г. Загорія, Л. Лазоренко, Ф. Нойбауера, С. Платонова, А. Білоусової, О. Гури, М. Саєнко, М. Головінова, В. Отенко, М. Меркулова, О. Гудзинського та інших. Вони зробили значний внесок у процес розробки стратегії розвитку, а також підходів та методів її формування.

Метою роботи є обґрунтування шляхів стратегічного розвитку підприємства з метою підвищення ефективності його функціонування в сфері ІТ послуг.

Для досягнення мети дослідження було визначено та поступово вирішено наступні **завдання**:

1. розглянути теоретичні питання щодо стратегії розвитку підприємств;
2. проаналізувати типи існуючих стратегій розвитку;
3. провести аналіз фінансово-господарської діяльності ТОВ «ПА ДЖЕНЕРАЛ»;
4. дослідити зовнішнє середовище підприємства на ринку ІТ послуг;
5. дослідити внутрішнє середовище ТОВ «ПА ДЖЕНЕРАЛ» та ідентифікувати напрями подальшого розвитку;
6. запропонувати проект стратегічного розвитку ТОВ «ПА ДЖЕНЕРАЛ»;
7. розрахувати показники ефективності реалізації проекту;
8. провести аналіз можливих ризиків та запропонувати заходи щодо їхньої мінімізації.

Об'єктом дослідження виступають процеси стратегічного розвитку підприємств в сучасних умовах господарювання.

Предметом дослідження є методи обґрунтування стратегії розвитку ІТ підприємства в сегменті маркетплейсів.

Методи дослідження: загальнонаукові й спеціальні методи дослідження процесів і явищ у їх взаємозв'язку та розвитку, а саме: структурно-логічний та семантичний – при вивченні теоретико-методичних засад проблем стратегії розвитку підприємства; метод порівняльного аналізу – при аналізі підходів вчених щодо поняття стратегії розвитку та її класифікації. Також використовувався горизонтальний і порівняльний аналіз на базі фінансової звітності ТОВ «ПА ДЖЕНЕРАЛ». Розрахунки проекту створення маркетплейсу провадилися з використанням програмного продукту «Excel».

Інформаційною базою дослідження є законодавчі та нормативні документи, монографії вітчизняних та зарубіжних вчених, матеріали науково-практичних конференцій та періодичних видань, а також використані дані електронних ресурсів мережі Інтернет, статистичні дані, а також дані бухгалтерського, управлінського й аналітичного обліку.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота магістра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (55 найменувань). Загальний обсяг роботи становить 81 сторінку. Основний зміст викладено на 77 сторінках. Робота містить 18 таблиць, 6 рисунків.

Публікації. За результатами виконання кваліфікаційної роботи магістра опубліковано 1 статтю: «Сутність та функції стратегічної діяльності» у збірнику «Науковий студентський вісник ОНЕУ», 2022. № 37(1). С. 82-85.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі роботи «**СТРАТЕГІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ СУЧАСНИХ ПІДПРИЄМСТВ: ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ТА МЕТОДОЛОГІЧНІ ПІДХОДИ**» розглянуто сутність стратегічної діяльності, сформульовано види стратегій розвитку та порядок їхньої розробки.

У другому розділі «**АНАЛІЗ ПОТОЧНОЇ СТРАТЕГІЇ ТОВ «ПА ДЖЕНЕРАЛ» НА РИНКУ ІТ ПОСЛУГ**» проведено аналіз фінансово – господарської діяльності підприємства та оцінка зовнішнього та внутрішнього середовища підприємства.

У третьому розділі «**ОБґРУНТУВАННЯ ПРОЄКТУ СТРАТЕГІЧНОГО РОЗВИТКУ ТОВ «ПА ДЖЕНЕРАЛ» НА РИНКУ ІТ ПОСЛУГ**» обґрунтовано виробничі та маркетингові аспекти проекту стратегії розвитку продукту, проведено розрахунки ефективності проекту, зроблено пропозиції щодо мінімізації ризиків проекту.

ВИСНОВКИ

В результаті проведеного в роботі дослідження можемо зробити наступні висновки:

1. Сучасні стратегії ґрунтуються на активному обліку сьогочасних умов, в рамках яких працює визначене підприємство, усвідомленні завдань, які стоять перед

ним, що сприяє виникненню найрізноманітніших проектів розвитку, які, у свою чергу, зумовлюють вибір такого варіанту стратегії розвитку, який забезпечить стабільність підприємства та високі економічні результати. Будь-яка стратегія, обрана конкретним підприємством, завжди буде мати індивідуальний характер, оскільки вона формується і впроваджується під впливом багатьох чинників внутрішнього та зовнішнього середовища, проте підприємства часто визначають загальні стратегії (в тому числі, й на основі іноземного досвіду), надають їм певні назви, структурують та характеризують їх на основі спільних рис.

2. Поряд із вибором конкретної стратегії сьогодні найважливішого значення набуває вміння підприємств пристосовуватися до технологічних, кон'юнктурних та інших змін. При цьому підприємство може вибрати один із чотирьох варіантів поведінки: пасивне очікування; активне очікування, тобто готовність кваліфіковано (ефективно) зустріти зміни; підготовка до змін та стимулювання бажаних змін.

3. ТОВ «ІА ДЖЕНЕРАЛ» було зареєстроване в 2015 році і функціонує на ринку ІТ послуг. Згідно проведеного аналізу фінансово-господарської діяльності валовий обсяг виконаних послуг збільшився за 2018-2021 рр. в 2,14 рази, з 1542,8 тис. грн. у 2018 році до 3301,8 тис. грн. у 2020 році. Свого піку означений показник досяг саме у 2020 році. Зафіксоване зростання обсягу виконаних послуг пов'язане здебільшого зі зростанням кількості клієнтів юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців при майже незмінній середній сумі чеку.

4. До початку війни розвиток вітчизняної ІТ-індустрії значно випереджав середні темпи розвитку сегменту у світі, його темпи зростання останні 5 років знаходяться на рівні на 11-26 % на рік, а обсяг ринку за офіційними даними перевищив в 2020 році позначку 5 млрд. дол. Від початку повномасштабного вторгнення росії в Україну більшість галузей, особливо експортно-орієнтованих, зазнали значних втрат. ІТ – єдина галузь, яка не тільки не скоротилася з початком війни, а й зросла на 23% за шість місяців 2022 року (експортна виручка за січень–травень: 3,1 млрд дол у 2021 році, 3,7 млрд дол у 2022 році) порівняно із відповідним періодом 2021 року.

5. Діяльність ТОВ «ІА ДЖЕНЕРАЛ» є переважно аутсорсінговою, насамперед у вигляді разових замовлень і термінових проектів по впровадженню ІТ. У моделі класичного аутсорсингу (довгостроковий контракт з передачі частини бізнес-процесів) затребувані в основному послуги початкового рівня, такі як підтримка обладнання та програмного забезпечення, управління корпоративними мережами тощо. Тому підприємству доцільно використовувати стратегію розвитку послуг (продукту), зокрема в контексті створення нішового маркетплейсу.

6. У якості стратегії обрана стратегія розвитку продукту, а саме, створення маркетплейсу з продажу парфумерії. Враховуючи власні кадрові та технічні можливості ТОВ «ІА ДЖЕНЕРАЛ» стартові витрати складатимуть 245 тис. грн. У свою чергу поточні витрати складатимуть 2896,4 тис. грн. в перший рік роботи, а дохід маркетплейсу - 3500 тис. грн. Тобто проєкт здатен генерувати прибуток.

7. З точки зору основних критеріїв проєкт також є ефективним. при ставці дисконту за гривнею 25 %, дисконтований період окупності складе 9 місяців. При цьому чистий приведенний дохід складе 1457,8 тис. грн. за 3 роки. Високе значення індексу прибутковості (2,27) свідчить про доцільність здійснення інвестицій. Проте

не слід забувати, що створення маркетплейсу здійснюється майже повністю власними зусиллями ТОВ «ІА ДЖЕНЕРАЛ» отже таке значення має відповідне пояснення. Внутрішня норма рентабельності складає 175,4% і значно перевищує ставку дисконту, що свідчить про високу надійність та наявність фінансової міцності проєкту.

8. Діяльність маркетплейсів, особливо на етапі їхнього запуску, також стикається з різноманітними ризиками, а саме: інформаційна та кібер небезпека, значні терміни доставки товарів, недосконала нормативно-правова база, труднощі при укладанні договорів та фінансових угод, особливо на рівні В2В взаємодії, високі ризики невідповідності продукції її якісним та фізичним характеристикам у мережі, комерційні ризики, кадрові ризики тощо.

АНОТАЦІЯ

Станкова Анастасія Володимирівна. «Економічне обґрунтування стратегії розвитку підприємства (на прикладі ТОВ «ІА ДЖЕНЕРАЛ»)»

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістра зі спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність». – Одеський національний економічний університет. – Одеса, 2022.

У роботі розглянуто теоретичні аспекти стратегічної діяльності підприємств, а також послідовність процесу розробки стратегії розвитку підприємства.

Проведено аналіз фінансово – господарської діяльності підприємства ІТ-сфери; здійснена оцінка його зовнішнього середовища та внутрішніх передумов розвитку на ринку ІТ послуг.

Обґрунтовано проєкт стратегії розвитку продукту, а саме, створення маркетплейсу з продажу парфумерії; зроблено розрахунки показників ефективності проєкту; зроблено пропозиції з управління проєктними ризиками.

Ключові слова: стратегія, розвиток, інформаційні технології, маркетплейс, проєкт, ефективність, ризики.

ANNOTATION

Stankova Anastasia Volodymyrivna. "Economic substantiation of the enterprise development strategy (on the example of LLC "IA GENERAL")"

Qualification work for a master's degree in specialty 076" Entrepreneurship, trade and exchange activities ". - Odessa National Economic University. - Odessa, 2022.

Theoretical aspects of the strategic activity of enterprises are considered in the work, as well as the sequence of the development strategy development process of the enterprise.

The analysis of the financial and economic activity of the IT enterprise was carried out; an assessment of its external environment and internal prerequisites for development in the IT services market was carried out.

The project of the product development strategy is substantiated, namely, the creation of a marketplace for the sale of perfumery; calculations of project efficiency indicators were made; proposals for project risk management have been made.

Keywords: strategy, development, information technologies, marketplace, project, efficiency, risks.